

اصول منشور گردشگری فرهنگی

مدیریت گردشگری در مکان‌های دارای میراث

سازمان جهانی جهانگردی

شرح زیرهشتمین پیش‌نویس منشور بین‌المللی گردشگری، کمیسیون بین‌المللی، شورای بین‌المللی بناها و محل‌ها (ایکوموس ICOMOs) است که برای تصویب در دوازدهمین مجمع عمومی ایکوموس، مکزیک، اکتبر ۱۹۹۹، تهیه شده است.

اصل ۱

چون گردشگری داخلی و بین‌المللی در زمره مهم‌ترین محل‌های تبادل فرهنگی است، حفاظت از محیط زیست باید فرصت‌های مسئولانه و هدایت شده‌ای را به منظور کسب تجربه و شناخت دست اول از میراث و فرهنگ آن جامعه برای اعضای جامعه میزبان و بازدیدکنندگان فراهم کند.

۱-۱

میراث طبیعی و فرهنگی یک ذخیره مادی و معنوی است که داستان توسعه تاریخی [جامعه] را بازگو می‌کند. این میراث نقشی مهم در زندگی مدرن دارد و باید برای عموم به لحاظ عینی، فکری، و (با) احساسی قابل دسترس باشد. برنامه‌های حفظ و نگهداری از ویژگی‌های طبیعی و جنبه‌های ناملموس، ظواهر فرهنگی امروزی و بافت کلی، باید

شناخت و درک اهمیت میراث را به شیوه‌ای معقول و قابل دسترس برای جامعه میزبان و گردشگر آسان کند.

۱-۲

تک‌تک جنبه‌های میراث طبیعی و فرهنگی در سطوحی مختلف از اهمیت قرار دارند؛ برخی با ارزش‌های جهانی و برخی دیگر با اهمیت ملی و منطقه‌ای یا محلی. برنامه‌های توجیهی باید آن اهمیت را به شیوه‌ای مربوط و قابل دست‌یابی به جامعه میزبان و گردشگر، به وسیله اشکال برانگیزنده آموزشی، رسانه‌ای و فن‌آوری امروزی و با توضیح شخصی اطلاعات تاریخی، محیطی، و فرهنگی معرفی کند.

۱-۳

برنامه‌های توجیهی و معرفی باید سطح آگاهی عمومی را بهتر تشویق کنند و حمایت لازم را برای حیات درازمدت میراث طبیعی و فرهنگی به عمل آورند.

۱-۴

برنامه‌های توجیهی باید اهمیت مکان‌های میراث، سنت‌ها، و رسوم فرهنگی را در چارچوب تجارب گذشته و دشواری‌های کنونی منطقه و جامعه میزبان، از جمله دشواری‌های گروه‌های اقلیت فرهنگی و زبانی، معرفی کند. بازدیدکننده همواره باید از ارزش‌های مختلف فرهنگی، که ممکن است به یک منبع خاص میراث نسبت داده شود، آگاه باشد.

اصل ۲

رابطه بین مکان‌های میراث و گردشگری رابطه‌ای پویاست و می‌تواند شامل ارزش‌های متضاد شود. این رابطه باید به شیوه‌ای پایدار برای نسل‌های امروز و فردا هدایت شود.

۲-۱

مکان‌های دارای اهمیت میراث ارزشی برای مردم، به عنوان یک پایه مهم تنوع فرهنگی و توسعه اجتماعی، ارزش واقعی دارند. حفظ و نگهداری درازمدت

فرهنگ‌های زنده، مکان‌های میراث، مجموعه‌ها، یک‌پارچگی طبیعی و بومی و بافت آنها باید جزء سازنده اصلی سیاست‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی، فرهنگی، و توسعه گردشگری باشد.

۲-۲

تعامل بین منابع یا ارزش‌های میراث و گردشگری تعاملی پویا و تغییر یابنده است که فرصت‌ها، چالش‌ها، و نیز اختلافات بالقوه ایجاد می‌کند. توسعه‌ها، فعالیت‌ها، و طرح‌های گردشگری باید نتایج مثبت به بار آورند و اثرات منفی بر میراث و سبک زندگی جامعه میزبان را به حداقل برسانند، و در همین حال پاسخ‌گوی نیازها و خواسته‌های گردشگر باشند.

۲-۳

برنامه‌های حفظ، توجیه، و توسعه گردشگری باید بر مبنای شناختی جامع از جنبه‌های مشخص، اما اغلب پیچیده و متضاد، اهمیت میراث مکان خاص استوار باشند. پژوهش و رای‌زنی مستمر برای تقویت شناخت و درک آن اهمیت، مهم است.

۲-۴

حفظ اصالت مکان‌های میراث و مجموعه‌ها حایز اهمیت است. این امر عنصر اصلی اهمیت فرهنگی آنهاست، زیرا در ماده طبیعی، حافظه مشترک و سنت‌های ناملموس که از گذشته باقیمانده‌اند تجلی می‌یابد. برنامه‌هایی باید اصالت مکان‌ها و تجارب فرهنگی را معرفی و تبیین کنند تا شناخت و درک از میراث‌های فرهنگی افزایش یابد.

۲-۵

طرح‌های توسعه گردشگری و زیربنایی باید ابعاد هنری، اجتماعی و فرهنگی، چشم‌اندازهای طبیعی و فرهنگی، و ویژگی‌های تنوع زیستی و بافت دیداری وسیع‌تر مکان‌های میراث را به حساب آورند. باید به استفاده از محصولات محلی اولویت داده شود و سبک‌های معماری محلی یا سنت‌های بومی و محلی مدنظر قرار گیرند.

۲-۶

قبل از آنکه مکان‌های میراث به منظور گردشگری حمایت و توسعه یابند، طرح‌های

مدیریت باید ارزش‌های طبیعی و فرهنگی آن مکان را برآورد کنند. آن‌گاه، این طرح‌ها باید حدود مناسب تغییرات قابل قبول - به خصوص در ارتباط با تأثیر شمار بازدیدکنندگان بر ویژگی‌های طبیعی، یک پارچگی، بوم‌شناختی و تنوع زیستی آن مکان، سیستم‌های جاده‌های محلی و حمل‌ونقل و رفاه اجتماعی، اقتصادی، و فرهنگی جامعه میزبان - را تعیین کنند. چنانچه سطح احتمالی تغییرات غیرقابل قبول باشد، طرح‌های پیشنهادی توسعه باید اصلاح شوند.

۲-۷

تدوین برنامه‌های ارزشیابی مستمر برای تخمین اثرات تدریجی فعالیت‌های گردشگری و توسعه بر روی مکان یا اجتماعی خاص ضروری است.

اصل ۳

برنامه‌ریزی حفظ و نگهداری و گردشگری مکان‌های میراث باید بازدیدی ارزشمند، رضایت‌بخش، و دلپذیر برای گردشگر باشند.

۳-۱

برنامه‌های حفظ و نگهداری و گردشگری باید اطلاعاتی با کیفیت عالی ارائه کنند تا شناخت بازدیدکننده را از اهمیت ویژگی‌های میراث و ضرورت حفظ آنها به حد مطلوب برسانند تا او بتواند به شیوه‌ای مناسب از بازدید مکان مورد نظر لذت ببرد.

۳-۲

بازدیدکنندگان، چنانچه مایل باشند، باید بتوانند مکان میراث را با سرعت دلخواه خودشان بازدید کنند. تعیین مسیرهای خاص گردش برای به حداقل رساندن اثرات بازدیدها بر انسجام و بافت طبیعی یک مکان و ویژگی‌های طبیعی و فرهنگی آن‌جا ممکن است ضروری باشد.

۳-۳

محترم شمردن قداست اماکن و رسوم و سنت‌های مذهبی برای مدیران آن اماکن،

بازدیدکنندگان، سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و تورگردانان امری بس مهم است. بازدیدکنندگان را باید تشویق کرد که به عنوان مهمانانی ارزشمند برای ارزش‌ها و سبک زندگی جامعه میزبان احترام قایل شوند؛ از سرقت اشیاء فرهنگی یا خرید و فروش غیرقانونی آنها بپرهیزند؛ و به شیوه‌ای مسئولانه رفتار کنند تا اگر خواستند دوباره به آن مکان بازگردند، از آنها مجدداً استقبال شود.

۳-۴

برنامه‌ریزی فعالیت‌های گردشگری باید امکانات مناسب برای آسایش، امنیت، و رفاه بازدیدکننده را فراهم کند؛ به طوری که لذت بازدید افزایش یابد، ولی اثر مخرب بر اجزای مهم یا ویژگی‌های بومی نداشته باشد.

اصل ۴

جوامع میزبان و مردم بومی باید در برنامه‌ریزی حفظ و نگهداری و گردشگری درگیر باشند.

۴-۱

حقوق و منابع جامعه میزبان، در سطوح محلی و منطقه‌ای، صاحبان املاک و مردم بومی ذیربط که ممکن است حقوق یا مسئولیت‌های سنتی خود را بر سرزمین و جاهای مهم آن اعمال کنند، باید محترم شمرده شوند. آنها باید در تعیین اهداف، راهبردها و پروتکل‌های مربوط به شناسایی، حفظ، مدیریت، ارائه و تبیین منابع میراث خودشان، رسوم فرهنگی و جلوه‌های فرهنگی معاصر در زمینه گردشگری درگیر باشند.

۴-۲

در حالی که ممکن است میراث یک مکان یا منطقه‌ای خاص بُعدی جهانی داشته باشد، ولی نیازها و خواسته‌های برخی از جوامع یا مردم محلی در مورد تحدید یا مدیریت دستیابی عینی، معنوی یا فکری بازدیدکنندگان به برخی رسوم، دانش‌ها، باورها، فعالیت‌ها، اشیا یا محل‌های فرهنگی باید محترم شمرده شوند.

اصل ۵

فعالیت‌های گردشگری و حفظ و نگهداری باید به نفع جامعه میزبان باشد.

۵-۱

سیاست‌گذاران باید از اقداماتی برای توزیع عادلانه منافع گردشگری حمایت کنند تا تمام مناطق کشور در آن سهیم شود. این امر سطوح توسعه اجتماعی-اقتصادی را بهتر می‌کند و در کاهش فقر، در هر کجا که لازم باشد، تأثیر می‌گذارد.

۵-۲

مدیریت حفظ و نگهداری و فعالیت‌های گردشگری باید منافع اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی عادلانه‌ای را برای مردان و زنان جامعه میزبان یا محلی، در تمام سطوح، از طریق آموزشی، کارآموزی، و ایجاد فرصت‌های شغلی تمام‌وقت فراهم کند.

۵-۳

بخش قابل توجهی از درآمد حاصل از گردشگری مکان‌های میراث باید به حفظ، نگهداری، و معرفی آن مکان‌ها؛ از جمله موقعیت طبیعی و فرهنگی آنها اختصاص یابد. بازدیدکنندگان باید، در هر کجا که ممکن باشد، از این اختصاص درآمد مطلع شوند.

۵-۴

برنامه‌های گردشگری باید کارآموزی و اشتغال راهنماها و راهنمایان محل را از میان اعضای جامعه میزبان به منظور افزایش مهارت‌های مردم محلی در معرفی و تبیین ارزش‌های فرهنگی‌شان تشویق کنند.

۵-۵

برنامه‌های توجیهی و آموزشی میراث در میان مردم جامعه میزبان باید دخالت راهنمایان محلی را ترغیب کنند. این برنامه‌ها باید به افزایش آگاهی مردم محلی از میراث خودشان و محترم شمردن آن کمک و آنان را تشویق کنند که در مراقبت و نگهداری آن سهمی مستقیم داشته باشند.

۵-۶

برنامه‌های مدیریت حفظ و نگهداری و گردشگری باید شامل فرصت‌های آموزشی

و کارآموزی برای سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، پژوهشگران، طراحان، معماران، دیپلمات‌ها، متصدیان نگهداری، و تورگردانان باشد. شرکت‌کنندگان در این برنامه‌ها باید تشویق شوند تا موضوع‌ها، فرصت‌ها و مسائل متضادی را که همکارانشان با آنها مواجه می‌شوند بفهمند و به حل آنها کمک کنند.

اصل ۶

برنامه‌های حمایتی از گردشگری باید ویژگی‌های طبیعی و میراث را حفظ و بهتر کنند.

۶-۱

برنامه‌های حمایتی گردشگری باید انتظارات واقع‌بینانه ایجاد کنند و بازدیدکنندگان بالقوه را مسئولانه از خصوصیات خاص میراث یک مکان یا جامعه میزبان مطلع نمایند و بدین طریق آنان را تشویق کنند تا به نحوی شایسته رفتار کنند.

World Tourism Organization

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی